

DOI: <https://doi.org/10.32782/PPSS.2023.1.60>

САМОВИХОВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДВОСТОРОННЯ ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА

Ірина Віталіївна КОЖЕМ'ЯКІНА,

*HR manager агенції праці
тимчасової "WorkDei",
магістр державної служби та
муніципального управління Класичного
приватного університету,
м. Запоріжжя, Україна
<https://orcid.org/0009-0009-9932-3398>*

SELF-EDUCATION OF MEDIA LITERACY IN THE CONDITIONS OF WAR: BILATERAL ISSUES AND PREVENTION

The war in Ukraine has been going on since 2014. In addition to hostilities and human casualties, this war poses a threat to the country's information security. Russian aggression is aimed not only at an armed attack, but also at informational propaganda and hacker attacks. One of the main directions of Russian propaganda is creating the image of the "enemy" in the person of Ukraine and its Western partners. Russian media outlets spread fake news to make Ukrainians believe that their country is unstable and unable to protect its borders.

Російська агресія не обмежується лише пропагандою. Російські хакери активно проводять кібератаки на українські веб-ресурси та інформаційні системи. Це може призвести до знищення або втрати важливої інформації, а також до порушення нормального функціонування важливих державних структур. У цьому контексті велике значення має інформаційна прозорість та відкритість дій українських владних структур і максимальна правдоподібність медіапростору України.

Україна має великий досвід боротьби з кіберзагрозами. Національний центр кібербезпеки України (НЦКБ) забезпечує захист від кібератак на державному рівні та співпрацює з іншими країнами у сфері кібербезпеки. Українські експерти також активно долучаються до міжнародних проектів з кібербезпеки та сприяють розвитку цього напрямку в Україні.

Проте, навіть якщо ми розуміємо те, що робить Росія на українському медіафронті, не варто забувати про те, що український інформаційний простір є достатньо брудним та не завжди достовірним і без стороннього втручання. З початком повномасштабного вторгнення наша увага була прикута до різноманітних медіаресурсів: телеграм, інстаграм, публікації журналістів в мережі інтернет, телемарафон (пізніше). Перечитування та моніторинг безкінечного потоку інформації зіграв злий жарт свого часу і це триває досі. Через стрес та нестачу правдивої інформації людська психіка шукає підтвердження своїх переживань. Тому, читаючи новини в стані стресу, людина не завжди здатна правильно трактувати та фільтрувати отримувану інформацію.

Зараз серед багатьох українців популярним став телемарафон. Через стрес від війни люди сприймають інформацію з телемарафону дуже близько

до свого серця, і вірить всьому, про що там йде мова. Проте, телемарафон категорично не можна сприймати серйозно. В ньому нам розповідають про те, що в нашій країні все добре, Україна перемагає по всіх фронтах. Хоча ми самі бачимо, що тотальна корупція під час війни та недостатня підтримка України європейськими партнерами насправді значно затримує перемогу України. Нажаль, серед нас є громадяни, для яких подібна правда не є на часі. Але це не привід закривати очі на проблеми в країні. Вони в першу чергу потребують популяризації.

Проте, на дев'ятому році війни багато правдивої інформації вже є у відкритому доступі. Всі ми бачимо, що корупція під час війни розростається та ніхто не несе відповідальності за злочини, воїни на фронті не завжди забезпечені необхідним, ротацій для військових практично немає, окуповані території на півдні все ще залишаються в окупації і в ній немає задоволених життям жителів, мовне питання активно лобюється і активно підтримується ботами в інтернеті, зрадники України не покарані за законами воєнного часу. Також, завдяки волонтерам ми можемо бачити справжній стан речей на фронті та життя людей, котрі залишаються жити на лінії розмежування. Отже, перегляд телемарафону та безконтрольне перечитування соціальних мереж і коментарів до публікацій людина мусить строго контролювати або взагалі виключити зі свого життя. Так як Україна на інформаційному фронті діє неправильно у відношенні до своїх громадян. Так, країна мала би показувати тільки хороше під час війни. Проте, треба розуміти, що не у всіх українців є міцна психіка та критичне мислення. В світі інтернету та соціальних мереж всеодно можна знайти правду. Люди активно про неї говорять.

Отже, інформаційна безпека України під час війни є надзвичайно важливим завданням. Необхідно забезпечувати доступ до об'єктивної та достовірної інформації, а також забезпечувати захист від кібератак на державному рівні. Це допоможе зберегти національну безпеку та відстояти інтереси України в умовах війни. Нав'язливі стани постійного моніторингу новин та інших джерел інформації потребують самоконтролю та допомоги в цьому від близьких людей. У воюючій країні, дуже важливо бути поруч зі своїми співгромадянами. Тому, якщо перед нами є тривожна людина в стані стресу, потрібно надати будь які можливу допомогу, в тому числі, інформаційну. Щодо соціальних мереж, нажалі не є можливим повноцінно контролювати інформацію, котра там надається. Залишається лише самостійно обирати собі джерела інформації та намагатись допомагати у цьому своїм близьким. Лише спільними зусиллями можна розробити стратегію медіаграмотності у колі близьких людей.